

**R. P. Ferdinandi De Castro Palao, Legionensis Soc. Iesv,
Sacrae Theologiae Professoris, Et sanctae Inquisitionis
Qualificatoris & Consultoris; Operis Moralis, De Virtutibus,
Et Vitiis Contrariis, In ...**

De Virtute Religionis, Et Ei Annexis; Continens quatuor Tractatus
Theologiae Moralis praecipuos. Primus, in ordine decimusquartus, de
Iuramento, & Adiuratione. Secundus, de Voto. Tertius, & charior Authori,
de statu Religioso. Quartus, de vitiis oppositis Religioni

**Castro Palao, Fernando de
Lugduni, 1669**

Quæ conditiones seruandæ sint in transitu ad Religionem perfectiorem, vt
licitus, & validus sint. §. 3.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76572](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76572)

quia in iis decretis sermo est de egressu vagationi periculoso, & obferuantia regulari contrario, non de egressu vagationem efficacius excludente, & regularem obferuantiam perficientem: sic Sanch. dicto c. 7. n. 6.

5. Deinde alij denegant hunc transitum conuersis, & oblati, eo quod i se, & sua religionis obsequio veluti serui tradere. sic Abbas cap. non est, n. 3. de Regul. Sed iure optimo contrarium docet Greg. Lopez, leg. 9. verb. Religiosos, tit. 7. part. 1. Sanch. alijs relatis, lib. 6. c. 7. n. 9. Suarez t. 4. de relig. tr. 8. lib. 3. c. 10. n. 1. quia in voluntaria traditione semper censetur exceptus transitus ad frugem melioris vitæ. Alias oblatio, quæ in Dei obsequium, & animæ salutem fit, irrationabilis esset: siquidem spirituales profectum, & maius Dei obsequium impederet. Quinimò existimo cum Suarez, si huiusmodi oblati & conuersi velint religionem profiteri non solum ex illo modo viuendi, qui secularis est, possunt transire ad religionem strictiorem, sed etiã ad quamlibet quantumvis laxiorem; quia professio religionis assumunt statum perfectionis, quod antea carebant.

6. Insuper dixi, nisi speciali prohibitione hic transitus interdictus sit. Potest namque Pontifex laxiori religioni priuilegium concedere, ne possint eius religiosi strictiorem ingredi, tum ob conseruationem illius religionis, tum ob vitandam religionum inquietudinem, tum ob conseruandam religionum pacem. Neque obstat hoc interdicho occludi illis religiosi viam perfectionem, quia hoc damnum, cum speciale sit, ob bonum commune tolerandum est, præcipue cum in qualibet religione omnibus datum sit, si velent perfectionem ad summo gradu consequi. Sanch. lib. 6. sum. capit. 7. numer. 10.

7. Sed inquires quibus religiosi transitus ad perfectionem strictioremque religionem interdictus sit. Respondeo spectato iure communi nullis esse hunc transitum interdictum: imo potius concessus est in cap. statumimus, cap. mandamus 19. quest. 1. cap. non est, cap. san. cap. significat, & cap. licet de Regular. Iure tamen speciali plurius religiosi est hic transitus interdictus saltem absque licentia expressa, vt ex sequentibus constabit.

8. Verum etiã supradictus transitus licet sit; raro tamen consulendus est, tum ob detrimentum religionis desertæ que videtur quasi contemni, tum ob dubium an in religione assumpta magis profecturus sis, non enim via perfectionis cognita faciliè deserenda est, vt incognitam, & insolitam amplectaris. Quæ optimè profectur D. Thom. 2. 2. quest. 189. artic. 8. Bernard. epistol. r. ad Robert. & in lib. de præcepto, & dispensat. capit. 20. Basil. in constit. monasticis, cap. 34.

§. III.

Quæ conditiones seruandæ sunt in transitu ad religionem perfectionem, vt licitus & validus sit,

SUMMARIUM.

- 1. Vt prædictus transitus licitus sit triplex conditio exposulatur.
- 2. Si Prælati suo iudicio spectato legitime contradicat, controuersa decidenda est iudicio illius, qui inter illas duas religionis seu monasteria iudicare solet.
- 3. Si superior suspendat licentiam, quousque examinet, an seruentur qualitates requisitæ, teneris abstinere à transitu toto tempore necessario huic examinationi.
- 4. Strictior religio te recipere non potest, nisi petita licentia litteras ferat, vel ei constet iniuste esse denegatam, quia licentia concedenda non est, quousque strictior religio te recipere parata sit.
- 5. Hanc licentiam tibi concedere potest non solum generalis, & provincialis, sed etiam immediatus prælatus conuentus.
- 6. Quid si in ea religione hac causa Provinciali, vel Generali reseruetur, sufficietne tunc à Prælato conuentuali licentiam exposulare? Sub distinctione respondetur.
- 7. Hac licentia petenda est cum humilitate, & puritate. An sufficiat per litteras? Negat Suarez. Contrarium est verius.

1. **T**riplicem conditionem assignat Text. in c. licet de Regularib. Prima, ne leuitate, aut temeritate ducaris, sed animo vero, & puro perfectionis victæ inchoanda. Secunda, ne hic transitus cedat in grauem iacturam, vel iniuriam religionis desertæ. Tertia, vt licentia à prælato exposulatur, liceat non obtineatur. Cuiuslibet harum conditionum defectus reddit transitum illicitum, quia non zelo charitatis fit. Igitur leuitate, aut temeritate ducaris si in vindictam offensionem acceptæ, vel ob lucrum temporale moueris. Item si ineptus

sis, nec vires habeas laboribus religionis perfectioris sustinendis, Sanchez alijs relatis, lib. 6. sum. cap. 7. num. 11. Iactura vero, vel iniuria religionis desertæ tunc contingit, cum absque culpa religiois ob tum ab illa tranfatum grauius despiciatur, & contemnitur: quo contingente abstinere debes à transitu. Neque obstat absque tua culpa cum contemptum conuenire, quominus euitare non teneris, vique quando contempus ille præponderat profectui spirituali, quem ex transitu percipere possis: quia vt in dicto cap. licet dicitur, sicut maius bonum minori bono præponitur, ita communis utilitas priuatæ utilitati præferatur, & tradit Panormita ibi, numer. 12. Syluest. verb. religio 4. quest. 2. Suarez t. 4. de relig. tr. 8. lib. 3. cap. 9. num. 6. Sanchez lib. 6. sum. cap. 7. num. 11. Stante igitur zelo melioris vitæ, & cessante iactura, vel iniuria ordinis deserti petere à superiore licentiam debes, ne videaris bonum obedientiæ contemnere. Quæ obligatio grauis est, & illius omifio peccatum morale per se incutit, vt colligitur apertè ex dicto cap. licet: vbi eodem debito, quo superior tenetur licentiam concedere volenti religionem perfectiorem ingredi, ne instinctu Spiritus sancti resistat, eodem tenetur inferior ab eo cum humilitate, & puritate licentiam postulare. Et præterea, quia superior ius habet te retinendi, nisi religionem strictiorem appetas, & bono zelo in eius appetitione ducaris. Debes ergo illi manifestare religionem, ad quam transire cupis, & animum, quo ducaris in hoc transitu. Et certe si absque petitione licentia transires, licet manifestares non zelo charitatis, & perfectiõnis ducti, sed leuitate, & temeritate, siquidem virtutum obedientiæ ita religionis propriam contemnis. Deinde raro scandalum vitæ posses fugiens incognito prælato. Merito enim ipse, & alij præsumerent te esse fugitium, vel Apostatam. Igitur sub graui culpa teneris hanc licentiam postulare: atque ita pro certo tradit Man. Rodrig. t. 3. quest. regular. q. 51. art. 3. Nauar. lib. 3. constit. tit. de Regularib. consil. 59. alijs 51. in fine. Sanchez lib. 6. sum. cap. 7. num. 33. Suarez t. 4. de relig. tr. 8. lib. 3. c. 10. num. 17. Præter supradictas conditiones nulla alia requiritur iure communi spectato in transitu ad meliorem frugem, sed eo ipso poteris tuam voluntatem exequi prælato non contradicente, vel non contradicente ex legitima causa, vt habetur dicto cap. licet, & Regularibus. Conuentus autem conuentus necessarius non est in hoc transitu. Tum quia in dicto cap. licet solius prælati mentio facta est. Tum quia statibus supradictis conditionibus nec prælatus impeditur transitum potest, neque ipse, nec conuentus religiosum alienat, sed ipse religiosus te alienat in aliud institutum vrens iure suo, Sanchez lib. 6. c. 7. n. 61.

2. Dixi te posse transire postis supradictis conditionibus, si prælatus non contradicat, vel non contradicat ex legitima causa. At contingere potest prælatum suo iudicio spectato legitime contradicere, eo quod existimet religionem, quam appetis sanctiorem non esse, vel eam te appetere ob leuitatem potius, quam charitatem, vel religionem desertam, grauem iacturam pati ex tuo discessu; nullo modo poteris discedere, quousque dubium cesserit, & veritas manifestetur, vt est expressa de cefio dicti cap. licet. Quocirca dubium est apud quem prælatum sit hæc controuersa decidenda? Cui dubitationi optime responderet Suarez t. 4. de relig. tr. 8. lib. 3. c. 10. num. 8. illum esse, qui inter illas duas religiones, seu monasteria causas iudicare solet. Alias si negata licentia per Rectorem, provincialis illius prouocandus esset in fauorem suæ religionis, atque adeo in propria causa, & in præiudicium religionis perfectioris, quam subditus ingredi intendit, sententiam ferret. Neque huic prouocationi obstat, quod in tua religione appellatio sit interdicta, quia hæc appellatio est facultatis à iure concessa defenso, quam nullum priuilegium remouere intendit, ne Spiritui sancto resistere videatur. Interdictum namque appellationis solum est pro causis correctionem spectantibus; Syluest. verb. relig. 4. q. 2. Sanchez lib. 6. sum. c. 7. n. 37.

3. Illud vero omnino certissimum est, si prælatus à quo petis licentiam illam non denegat, sed suspendit, quousque examinet, an religio, quam peris, perfectior sit, an in eo transitu recto sine ducaris, anve graue detrimentum patiaris religio desertæ: abstinere debes à transitu toto eo tempore, quod necessarium est huic examinationi: aliàs temere procederes, & contra ius, quod superior habet: colligiturque manifestè ex c. cum in veteri ad finem, de Electione; & tradit Sanchez alijs relatis dicto cap. 7. n. 35. & 37. Suarez t. 4. de relig. tr. 8. lib. 3. c. 10. n. 30.

4. Hinc est, strictiorem religionem te recipere non potest, nisi petita licentia litteras patentes ferat, iuxta Textum in cap. statumimus 19. q. 3. vel saltem ei constet proteruè, & iniuste transitum tibi à superiore interdicti. Alias prioris religionis ius acquisitum manifestè lædatur, Sanch. dicto c. 7. n. 39. & Suarez supra. Non est tamen superior censendus transitum proteruè & iniuste interdiceret, ex eo præcisè, quod petita licentia tibi non respondeat; quia potest legitimam causam habere non concedendi. Quapropter tenetis causam denegari responsum retrogræ

§. IV.

An defectus supradictarum conditionum reddat professionem in strictiori religione nullam.

S V M M A R I V M.

1. Negat communior sententia professionem validam esse.
2. Opposita sententia verior est, & respondetur textibus contrariis.
3. Religiosus sic transiens post professionem reuocandus non est. Si vero professionem non emisit, utique.

Triplicem conditionem diximus requiri in transitu ad strictiorem religionem, nempe fieri zelo melioris vite, & abique iactura religionis desertæ, & petita licentia. Dubium autem est, si aliquam ex his conditionibus omitens religionem strictiorem amplectaris valida sit professio? Negat communior, & frequentior sententia, ut videre est apud Sanc. lib. 6. sum. c. 7. n. 88. validam esse. Præcipuum fundamentum est Textus in cap. licet de Regularibus, ubi solum permittitur transitus ad strictiorem religionem, si fiat corde puro, conscientia bona, & fide non ficta: sed deficiente aliqua ex supradictis conditionibus dici non potest fieri transitum corde puro, conscientia bona, & fide non ficta. Ergo illa professio promissa non est: Et confitimo: transiens ad religionem strictiorem exterius excusatur à reuocatione in dicto cap. licet, quatenus corde puro, conscientia bona, & fide non ficta dignoscitur transire. Ergo si contrarium cognosceretur, à reuocatione non esset excusanda. Præterea transitus ad strictiorem religionem sine licentia legitima superioris est irritus ab Urbano II. in cap. mandamus 19. quæst. 3. siquidem canonicus regularis ad monachum transiens reuocatur, & memoriale cucullum deferre præcipitur, non quia sit monachus (inquit glossa) sed in memoriam prioris maleficii. Sed hoc decretum nullo textu reuocatur est. Nam est in cap. licet reuocauerit Innocent. III. obligationem expectandi consensum superioris, si forte in cap. mandamus expectandus esset, at non reuocatur obligationem licentiæ petendæ, neque irritationem illius omissionis annexam. Ergo modo est irritus transitus absque licentia, Ergo etiam erit irritus, si fiat temeritate, & leuitate, & in iacturam religionis desertæ. Nam licentia petita stante aliqua ex his conditionibus nulla est. Et quidem quando in petitione licentiæ hæc conditiones superiori occultantur, manifestum est; quia tunc decipitur superior, & licentiam inuoluntariè concedit non concessurus si veritatem agnosceret. Deinde deficit illi petitioni puritas, quæ in dicto cap. licet, requiritur. Si vero superiori manifestetur prauus transiens animus, ipsæque superior licentiam concedat, adhuc nulla est concessio, cum ipse potestatem non habeat permittendi transitum eadem dispositionem Pontificiam.

Nihilominus verius existimo, hunc transitum validum esse, & specialiter ob defectum licentiæ petendæ non esse invalidum docuit glossa in cap. sandi in fine de Regularibus. Et cap. licet, verbo licentiam eodem tit. & ibi Innocent. in fine Syluest. verbo religio 4. q. 1. Suar. t. 4. de relig. tract. 8. lib. 3. cap. 10. n. 12. & alij plures relati à Sanc. lib. 6. sum. cap. 7. n. 94. quamque ipse n. 95. satis probabilem appellat, & n. 92. eam approbat stante iactura, & iniuria religionis desertæ. Mouetur, quia ille transitus ad religionem strictiorem iure naturæ validus est, quia est commutatio voti in rem meliorem, iam est vitietur praua circumstantia finis extrinsecæ, vel iacturæ religionis desertæ, vel debita submissionis prælato. At iure positivo non inuenitur irritus, esto sit illicitus aliqua ex dictis circumstantiis concurrente: Ergo, &c. Minorem probō. Non enim est irritus iure antiquo ante Innocent. III. nec per alium Pontificem. Quod ut clarè constet, expendamus textus, ex quibus contraria colligi possunt. Ante Innocent. III. solum inducitur Textus in cap. mandamus, quod est Urbani II. 19. quæst. 3. ubi absolute interdicitur canonico regulari professo fieri monachum, nisi in casu publici lapsus. Quod si de facto id agere tentauerit, ad ordinem pristinum reuocari præcipitur, vitium in choro manendo, & cucullum delatum ad memoriam. Si igitur reuocandus est, ergo professio facta nulla fuit, ut ibi sentit glossa. Sed his, textus non conuenit transitum ad strictiorem religionem esse nullum. Tum quia esto monachorum religio eo tempore esset strictior religione canonicorum regularium quoad aliquas corporis asperitates; non constat strictiorem absolute esse. Tum quia esto esset strictior, & professio valida, optime poterat ob iniuriam suæ religioni factam transiendo sine licentia reuocari beneficio restitutionis, ut ibi commoretur, & penas inordinati transitus luat: sed non quia professio monachalis irrita fuerit; potius enim præsumi debet valuisse, siquidem præcipitur deinceps memoriale cucullum deferre. Adde, concedamus eo textu Urbanum transitum

terrogare, quod si ipse nullam assignet, eo ipso irrationabiliter procedit, & tu poteris transire, sicut si causam manifestè friuolam designaret: Sanc. alius relatis, lib. 6. sum. cap. 7. n. 17. Nunquam debet superior hanc tibi transiendi licentiam concedere, quovisque religio strictior parata sit te recipere, ne occasione habes vagandi, ut bene dixit Greg. Lopez leg. 9. tit. 7. part. 1. verbo mas fuerit. Quod si aliquando licentiam concedit, ut in seculo manens facilius strictioris religionis ingressum negociari possis, non eximeris (quidquid dicat Lopez supra) neque eximi potes ab eius obedientia, quovisque strictiorem ingrediatis; quia necessatio subici debes alicui prælato regulari, & cum antè ingressum strictioris religionis illius prælatis non subiciaris, subiectus omnino manes prælato licentiam transiendi concedenti, Sanc. lib. 6. sum. cap. 7. num. 38.

Sed quis est prælatus, qui hanc tibi licentiam concedere potest; Breuiter respondeo esse non solum generalem, & Provinciale, sed etiam immediatum prælato conuentus; quia text. dict. licet solum prælati mentionem fecit, & prælatus conuentualis versus prælatus est, & licentia ab eo postulata bonum obedientiam non contemnitur: sic Suar. t. 4. de relig. tract. 8. lib. 3. cap. 10. n. 29. Sanc. lib. 6. sum. c. 7. n. 59. Sub hac regula non veniunt monachali præfecti: hæc enim non comprehenduntur in iure nomine prælati, vnde que sola potestate dominatiua gaudent, præcipue in ordine ad domesticam, & politicam gubernationem; ac proinde ab eis non est licentia postulanda, sed ab Episcopo, vel prælato regulari cui sunt immediate subiecti sic. Man. Rodrig. qq. regul. t. 3. q. 52. art. 6. Sanc. lib. 6. sum. c. 7. n. 61.

Sed quidem si in ea religione hæc causa Provinciali, vel Generali referatur, sufficere ne tunc à prælato conuentuali licentiam postulare? Negat Suar. dict. t. 4. de relig. tract. 8. lib. 3. cap. 10. n. 30. quia eo casu ille non est superior iuxta religionis institutum, ac proinde non petis à superiore. Hæc sententia verissima est, si ex facultate Pontificis hæc referatur fiat. At si solum ex constitutionibus religionis, vel mandato speciali Provincialis, vel Generalis difficultate non caret; eo quod non videatur religio concessione iuris communis eius status derogare posse: at iure communi concessum est sufficere ad huiusmodi transitum petere licentiam à superiore, qui verè superior sit. Ergo religio hoc immutare non potest. Quod si dicas, hoc immutare referuando eam licentiam superiori maioribilibat, quia ea referuatio aduertatur dicto cap. licet, statuerit sufficere licentiam petere à quolibet superiore. Ergo si prælatus conuentualis versus superior existit ex concessione dicti cap. sufficit ab eo licentiam petere. Nequit ergo religio eam petitionem insufficientem reddere, & libertatem tibi à iure concessam coartare. Verum est hoc ita sit, si prælatus conuentualis iudicet expedire rem cum Generali, vel Provinciali tractare, ut in re ita graui maturo consilio procedat, sine dubio teneris expectare ne bonum obedientiæ contemere videaris.

Sed quomodo petenda est hæc licentia; textus solum dicit debere peti cum humilitate, & puritate. Puritati sit satis, si integrè, & absque vlla fictione tuum animum superiori manifestes, & declares. Humilitati verosimili cum reuerentia debita licentiam exposules. An autem necesse sit ad hanc reuerentiam fieri in præsentia superioris, vel sufficiat per litteras, si ex illius facultate à monasterio abire difficultatem habet; Suar. dicto t. 4. de relig. tract. 8. lib. 3. cap. 10. n. 31. credit non sufficere per litteras, si superior ea petitione contentus non sit, sed re esse obligatum ad monasterium redire, & ibi negotium tractare, & ab eo debito modo egredi; Mouetur quia ille modus petendi licentiam est contra ius superioris, ad cuius potestatem teneris redire. Item quia illo modo petendi videatur decipi, & contemni superior. Nihilominus verius credo eum modum petendi licentiam sufficientem esse, quia Textus in supradictis cap. licet, solum exprimit petitionem humilem esse debere: at per litteras satis humilis, & submissa esse potest. Ergo, &c. Item consentiente superiore nec Suar. negat illam petitionem sufficientem esse: sed consentius, vel contradictio superioris non immutat petitionem. Ergo si in vno casu sufficiens est, etiam in alio. Neque est verum ob solum petitionem in absentia, & per litteras te esse obligatum ad potestatem superioris redire; quia sufficienter debet humilitati, & reuerentia satisficisti. Nihilominus tamen, si superior non sit satis certus de tuo animo, sed sincere procedens velle se in præsentia informare, debes (nisi aliud graue incommodum obster) coram illo comparare. At hæc obligatio comparandi non est ex insufficientia petitionis, sed ex diminuta informatione, quam superior habet ad licentiam concedendam, vel negandam.